

European
Commission

Az Eurydice-ről

Az Eurydice Hálózat feladata, hogy megismerje és megismertesse Európa oktatási rendszereinek felépítését és működését. A hálózat a nemzeti oktatási rendszerek leírását, tematikus összehasonlító tanulmányokat, valamint indikátorokat és statisztikákat szolgáltat. Minden Eurydice kiadvány ingyenesen elérhető az Eurydice honlapon, vagy kérésre nyomtatásban is. Az Eurydice célja az együttműködés, információcsere, bizalom és mobilitás támogatása európai és nemzetközi szinten. A hálózat az európai országokban működő nemzeti irodákból áll, amelyeket az EU Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Ügynöksége koordinál. További információ:

<http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>

Eurydice Összefoglaló

A korai iskolaelhagyás (Early Leaving from Education and Training, ELET) számos EU országban súlyos probléma, komoly érdeklődésre tart számot a kutatók, szakpolitikuskok és tanárok körében egyaránt. A korai iskolaelhagyásnak negatív hatásai vannak a fiatalok munkaerőpiaci esélyeire, ezáltal jelentős költségeket ró az egyénre, a társadalomra és a gazdaságra is. A továbbtanulás, az iskolák végzettséggel való befejezése viszont az egyén számára jobb foglalkoztatást és egészségi állapotot eredményez, nem beszélve a magasabb produktívásról, az alacsonyabb társadalmi költségekről, gazdasági növekedésről és társadalmi kohézióról.

Ezen Eurydice/Cedefop jelentés az Európa 2020 folyamat korai iskolaelhagyás csökkentéséhez kapcsolódó céljait támogatja; a 2011-es, a korai iskolaelhagyás elleni intézkedésekről szóló Tanácsi Ajánlás közvetlen folyománya. A korai iskolaelhagyás elleni és a tanulást támogató nemzeti stratégiák, szakpolitikák és intézkedések kidolgozásának és megvalósításának bemutatásával igyekszik hozzájárulni a tagállamok és az Európai Bizottság törekvéseihez.

A jelentés számos fontos területre kiterjed: adatgyűjtésre és monitorozásra; a megelőzésre, beavatkozásra, kompenzációra és a veszélyeztetett csoportokra koncentrált stratégiákra és szakpolitikákra, a továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadásra, a tanügyigazgatásra és a szektorközi együttműködésre valamint a szakképzésből való végzettség nélküli kilépésre.

A teljes tanulmány

Tackling Early Leaving from Education and Training:

Strategies, Policies, Measures

az Eurydice honlapon érhető el:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_reports_en.php

Nyomatott példányok

a következő e-mail címen igényelhetők:

eacea-eurydice@ec.europa.eu

Contact

Wim Vansteenkiste,

Communication and Publications:

+32 2 299 50 58

A korai iskolaelhagyás szorosan kapcsolódik a társadalmilag-gazdaságilag hátrányos helyzethez

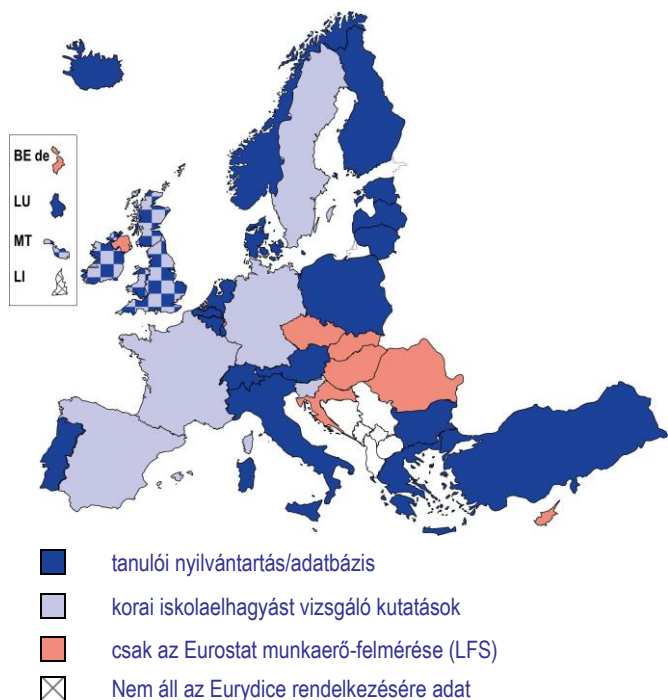
Statisztikailag a külföldön született tanulók nagyobb arányban válnak korai iskolaelhagyókká mint az adott országban születettek. Azonban ez valószínűleg annak is köszönhető, hogy a bevándorlók általában nehezebben férnek hozzá az oktatáshoz (pl. nyelvi, kulturális nehézségek, társadalmi-gazdasági szegregáció stb. miatt). Ha a nemeket nézzük, a fiúk kétszer nagyobb valószínűséggel távoznak az oktatásból végzettség nélkül vagy alacsony végzettséggel. Ezt azonban a társadalmi-gazdasági háttér is befolyásolja. Minél jobb a társadalmi-gazdasági háttér, annál kisebb a fiúk és a lányok között a korai iskolaelhagyás arányaiban megfigyelhető különbség. Így sem a kisebbségi/bevándorló háttér, sem a nem önmagában nem meghatározó tényező a korai iskolaelhagyásban.

A korai iskolaelhagyók jellemzően társadalmilag-gazdaságilag hátrányos helyzetű (pl. munkanélküli, alacsony jövedelmű, alacsony végzettségű szülők) családból származnak. A legutolsó tényező különösen fontos: a 28 uniós tagállamban az alacsony iskolázottságú szülők gyermekei közül átlagosan tízből hat van kitéve a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának, és ebből kifolyólag oktatási hátrányoknak és korai iskolaelhagyásnak is.

A korai iskolaelhagyásnak közvetlen hatásai vannak az egyénre. A 28 EU tagállamban a csak alapfokú oktatást (általános iskolát) végzett fiatalok átlagosan 19,7%-ának van munkája, szemben a középiskolát végzettek 42,7%-ával és a felsőoktatási végzettséggel rendelkezők 54,6%-ával.

A legtöbb ország tanulói nyilvántartásból (is) gyűjt adatot a korai iskolaelhagyókról

A nemzeti szintű adatok forrása, 2013/14

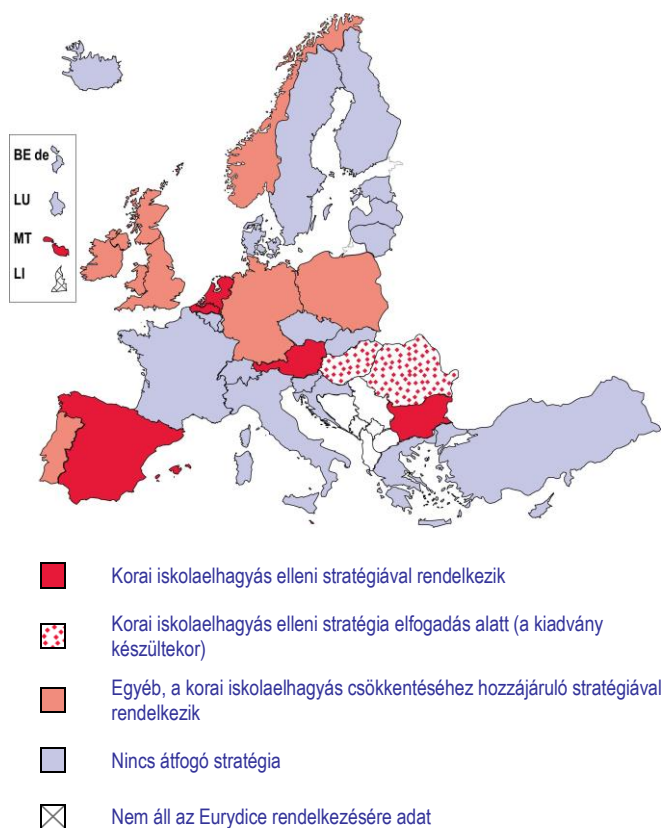
Forrás: Eurydice.

A korai iskolaelhagyás megismerése valamint az azt kezelő szakpolitikák és intézkedések kidolgozása érdekében a legtöbb európai ország saját definíciót alakított ki, amelyet a szakpolitikai folyamatban használ. E definíciók szorosan köthetők a korai iskolaelhagyást mérő eszközökhöz. Minden európai ország/régió, kivéve Belgium németajkú régiója, a Cseh Köztársaság, Horvátország, Ciprus, Magyarország, Románia, Szlovákia és Észak-Írország, gyűjt információt a korai iskolaelhagyásról az európai munkaerő-felmérésen kívül is, legtöbbször tanulói adatbázisokból, nyilvántartásokból. Tíz ország végez kvantitatív és/vagy kvalitatív felméréseket, amelyek szintén hozzájárulnak a korai iskolaelhagyás okainak jobb megértéséhez.

Ahhoz, hogy az adatok által összehasonlíthatók legyenek az iskolák, települések, régiók, ezeknek különböző szintű (intézményi, helyi, regionális, országos) összesítésben és naprakészen (évente többszöri gyűjtés és elemzés) kell rendelkezésre állniuk. A jelentésből azonban kiderül, hogy ez nem minden európai országban van így.

Az európai országoknak csak harmada rendelkezik korai iskolaelhagyás elleni stratégiával

Korai iskolaelhagyás elleni stratégiák, 2013/14

Forrás: Eurydice.

Európában hat ország/régió – Belgium flamand régiója, Bulgária, Spanyolország, Málta, Hollandia és Ausztria – dolgozott ki (a tanulmány írásának időpontjáig) átfogó stratégiát a korai iskolaelhagyás kezelésére. Két további ország, Magyarország és Románia a tanulmány elkészültekor fogadta el átfogó stratégiáját. Számos országban (Németország, Írország, Lengyelország, Portugália, az Egyesült Királyság és Norvégia) – nincs átfogó korai iskolaelhagyás elleni stratégia, de léteznek más stratégiák vagy cselekvési tervek, amelyek biztosítják, hogy a fiatalok és felnőttek befejezhessék iskoláikat, és megszerezhessék a munkájukhoz szükséges végzettséget. Minden ország rendelkezik azonban olyan szakpolitikákkal, intézkedésekkel, amelyeket vagy kifejezetten a korai iskolaelhagyás kezelésére dolgoztak ki, vagy más, általános intézkedések részeként képeztek.

A korai iskolaelhagyás kezelése érdekében az európai országok szektorközi, valamint a különböző szintek és szereplők közötti kapcsolatokat is kiépítették. Olyan koordináló szervezet azonban, amely a minisztériumok, közigazgatási szintek, iskolák és egyéb érintettek közötti együttműködést támogatja, csak Belgium flamand régiójában, Spanyolországban és Hollandiában állítottak fel.

A továbbtanulási és pályatanácsadás a legtöbb országban a korai iskolaelhagyás elleni egyik fő intézkedés

Az európai országok többsége a továbbtanulási és pályatanácsadást a korai iskolaelhagyás elleni legfontosabb intézkedések egyikének tekinti. A tanácsadás ezáltal kiemelt eleme a megelőzésnek, beavatkozásnak és a kompenzáló tevékenységeknek is. Leginkább az iskolák feladata a továbbtanulási és pályatanácsadás biztosítása – ez általában a középiskolai korosztályt és az általános iskola felső tagozatosait célozza. Az országok mintegy harmadában alsó tagozaton semmilyen formában nincs továbbtanulási és pályatanácsadás.

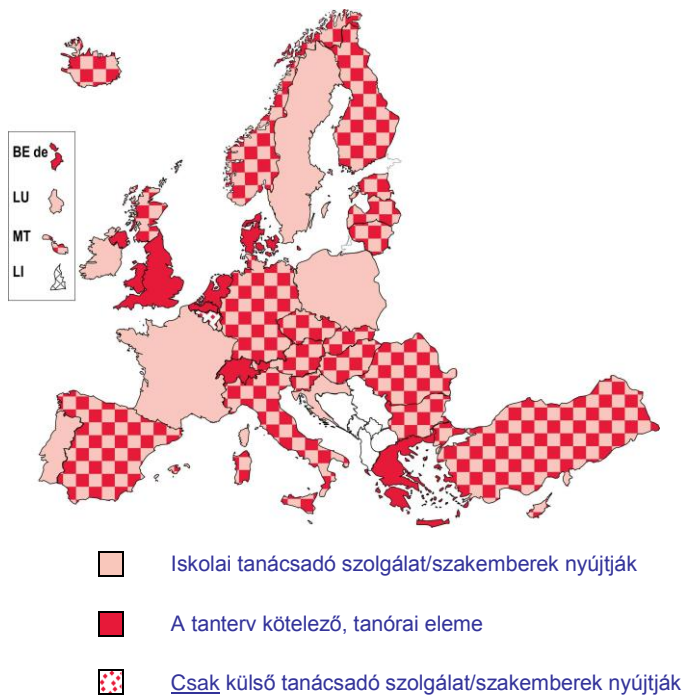
Az iskoláknak jellemzően átfogóan, sokoldúlan kell a tanácsadást nyújtaniuk. Hagyományosan iskolán belüli tanácsadó szolgálat/szakemberek nyújtják, gyakran olyan tanulóknak, akiknek külön segítségre van szükségük, vagy már a lemorzsolódás veszélyének

vannak kitéve. Ezen kívül számos ország központi tanterve is tartalmaz továbbtanulási, pályaválasztási elemeket, amelyből az összes tanuló profitál. Az osztálytermi és az egyénre szabott tevékenységeket kiegészíthetik tanórán kívüli tevékenységek is.

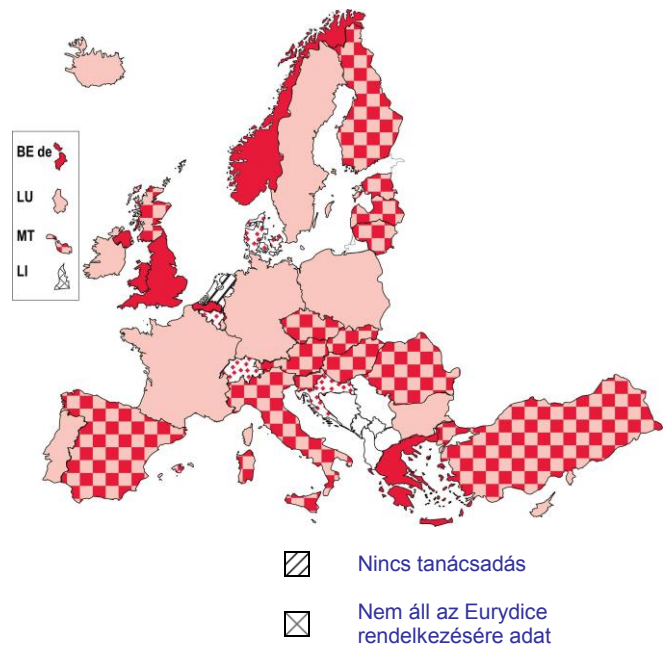
Országoként változó, hogy az iskolákban ki felelős a tanácsadásért: tanácsadásra specializálódott tanárok, tanácsadók, pszichológusok vagy szociális szakemberek. Azonban leggyakrabban a tanácsadásra nem specializálódott pedagógusok feladata a tanulók továbbtanulási és pályaválasztási terveiben való segítségnyújtás és a tanulási nehézségekkel küzdők támogatása. A külső szakemberek fontos szerepet játszanak a pedagógusok továbbképzésében, és segítik a pedagógusokat a továbbtanulási/pályatanácsadási tevékenységek megszervezésében.

Továbbtanulási és pályatanácsadás, 2013/14

Alsó-középfok (általános iskola felső tagozata - ISCED 2)

Középfokú oktatás (ISCED 3)

Forrás: Eurydice.

Országonként eltérő intézkedések a szakképzésből való korai (végzettség nélküli) kilépés kezelésére

Az elemzés szerint a szakképzés területén az európai országok rendkívül eltérő megközelítéseket alkalmaznak a képzésből való korai (végzettség nélküli) kilépés kezelésére. Az egyik legáltalánosabban elfogadott elképzelés a szakképzésben résztvevő tanulók egyéni képzési utainak, képzések közti átjárási lehetőségeinek biztosítása. A tanulóközpontú, személyreszabott tanítás (pl. tanácsadás, mentorálás, egyéni tanulási tervek és esetkezelések segítségével) mindig is központi szerepűek voltak a szakképzésből való korai kilépés kompenzáló intézkedéseiben. Ezek egyre inkább meghatározóvá válnak a korai kilépés megelőzésében is. A kompetenciaalapú megközelítést szintén gyakran

alkalmazzák a képzésből való korai kilépés kezelésére. Egyre nagyobb hangsúly van azon, hogy a tanulók mire lesznek képesek a képzés elvégzését követően, nem pedig azon, hogy hány órát tanultak, hány modult végeztek el.

A szakképzés már önmagában is intézkedésnek tekinthető a korai iskolaelhagyás terén, mivel sok korai iskolaelhagyó a szakképzésbe tér vissza, ha visszatér az intézményes tanuláshoz. Ezáltal a szakképzési rendszerek nagyszámú olyan tanulóval rendelkeznek, akik egyszer már lemorzsolódtak, vagy egyik képzésből/iskolatípusból/iskolából másikba léptek át.